

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	3
INHOUDSOPGAVE	5
GEBRUIKTE AFKORTINGEN	11
INLEIDING	12
DEEL I: PROSODIE, ACCENTUERING EN VREEMDETAALVERWERVING: EEN STAND VAN ZAKEN	20
HOOFDSTUK I: VORMEN EN FUNCTIES VAN DE PROSODIE IN NATUURLIJKE TALEN	21
1.0. Inleiding	21
1.1. De prosodische structuur van natuurlijke talen: algemene karakterisering	22
1.2. Linguïstische basis van de prosodie	23
1.2.1. Ritme	23
1.2.2. Accentsysteem	28
1.2.2.1. Terminologie	28
1.2.2.2. Het lexicale niveau: klemtoon – lexicale tonen	31
1.2.2.3. Het postlexicale niveau: accent	33
1.2.3. Intonatie	37
1.2.3.1. Intonatie als prosodisch verschijnsel	37
1.2.3.2. Benaderingen van de intonatie van natuurlijke talen	37
1.2.3.3. Intonatie en morfosyntaxis	39
1.2.4. Pauzes	42
1.2.5. Linguïstische basis van de prosodie: tussenbalans	45
1.3. Fonetische verschijningsvormen van de prosodie	46
1.4. Functies van de prosodie in het communicatieproces	48
1.4.1. Linguïstische/discursieve functies	48
1.4.1.1. Identificatie van woordvormen	48
1.4.1.2. Segmentatie en structurering van de spraakstroom	49
1.4.1.3. Hiërarchische indeling van de informatie	50
1.4.1.4. Onderscheiden van zinstypes	50
1.4.2. Paralinguïstische functies	54
1.4.2.1. Interactiemanagement	55
1.4.2.2. Signalering van attitude en emoties	55

1.4.3. Extralinguïstische functies	56
1.4.4. Communicatieve functies van de prosodie: tussenbalans	57
1.5. Prosodie en betekenis	58
1.5.1. Dragen prosodische verschijnselen betekenis?	58
1.5.2. Betekenis van prosodische parameters: universeel en/of taalspecifiek?	59
1.5.3. Prosodie en betekenis: tussenbalans	63
1.6. Besluit	63

HOOFDSTUK II: HET ACCENTONDERZOEK IN HET FRANS EN IN HET NEDERLANDS: EEN CONTRASTIEVE STAND VAN ZAKEN **64**

2.0. Inleiding	64
2.1. Het Nederlandse onderzoek aan accent	64
2.1.1. Klemtoon, accent en contrastaccent	64
2.1.2. Focus, accent en semantische interpretatie	67
2.1.3. Fonetische en fonologische aspecten	73
2.1.3.1. Fonetische realisatie	75
2.1.3.2. Fologische dimensie	75
2.1.4. Theoretische modellen van de accentuering in het Nederlands	76
2.1.4.1. Syntactische benadering	76
2.1.4.2. Kritiek op de syntactische benadering	83
2.1.4.3. Semantisch-pragmatische benadering	84
2.1.4.4. Kritiek op de semantisch-pragmatische aanpak	85
2.1.4.5. Op weg naar de focusbenadering	88
2.1.4.6. Focusbenadering	89
2.1.4.7. Kritiek op de focusbenadering	97
2.1.4.8. Experimentele studies	98
2.1.4.8.1. Lexico-syntactische effecten	98
2.1.4.8.2. Accentplaatsing en informatieve geleiding	101
2.1.4.8.3. Focus en accent	102
2.1.4.8.4. Modelvorming: Kruyt (1985)	103
2.2. De accentuering in het Frans	104
2.2.1. ' <i>Le français, langue sans accent?</i> '	104
2.2.1.1. Functie(s) van de accentuering	105
2.2.1.2. Syncretisme van de accentuering en de intonatie	106

2.2.1.3. Domein en plasticiteitsgraad	108
2.2.1.4. Zwakheid van de fonetische basis	108
2.2.2. Hoeveel types accenten?	109
2.2.2.1. De traditionele visie op de accentuering in het Frans	109
2.2.2.2. Typologie van accentverschijnselen in het Frans	111
2.2.2.3. Het Franse accentsysteem in beweging?	116
2.2.3. Theoretische modellen van de accentuering in het Frans	117
2.2.3.1. De syntactische school	118
2.2.3.2. De morfologische school	119
2.2.3.3. Accent in Metrische Fonologie	124
2.2.3.4. Accent en ritme	127
2.2.3.5. Accent en discours	135
2.3. Contrastieve tussenbalans	139
2.4. Besluit	143
HOOFDSTUK III: ACCENTUERING EN VREEMDETAALVERWERVING	144
3.0. Inleiding	144
3.1. De tussentaalhypothese	144
3.2. Factoren in het uitspraakverwervingsproces	146
3.2.1. Persoonsgebonden factoren	146
3.2.2. Leersituatiegebonden factoren	149
3.3. Accentuering en vreemdetaalverwerving	152
3.3.1. Distributie van accenten in de zin	152
3.3.1.1. Het Nederlands van Franstaligen	152
3.3.1.2. Andere tussentaalvariëteiten	158
3.3.2. Fonetische realisatie van accent	161
3.3.3. Accentuering en markering van de informatiestructuur	166
3.4. Besluit	169
DEEL II: ACCENTDISTRIBUTIE IN HET FRANS EN IN HET NEDERLANDS (T1 EN T2): EEN EXPERIMENTELE CONTRASTIEVE STUDIE	170
HOOFDSTUK IV: OPZET VAN HET ONDERZOEK	172
4.0. Inleiding	172
4.1. Onderzoeksvragen	172

4.2. Proefpersonen	174
4.2.1. Selectieprocedure	174
4.2.2. Profiel van de Franstalige leerders van het Nederlands	174
4.2.3. Profiel van de Nederlandstalige leerders van het Frans	176
4.2.4. Enkele punten van vergelijking tussen de NVT- en de FVT-leerders	178
4.3. Methodologie	182
4.3.1. Onderzoeksdesign: het Geïntegreerd Contrastief Model	182
4.3.2. Uitgangspunt: het Frans en het Nederlands in contrast	183
4.3.3. Studie van de leerderstaal: de performance-analyse	184
4.3.4. Contrastieve studie van de leerderstaal	186
4.4. Materiaal	187
4.4.1. Leesopdracht	187
4.4.2. Experimentele toets	188
4.4.3. Naverteltoon	190
4.4.4. Gesprek	190
4.5. Aanleg van het corpus	191
4.5.1. Testafname	191
4.5.2. Opname en transcriptie van het materiaal	191
4.6. Besluit	192
HOOFDSTUK V: ACCENTDISTRIBUTIE IN HET FRANS EN IN HET NEDERLANDS	193
5.0. Inleiding	193
5.1. Hypotheses en onderzoeksmethode	194
5.2. Onderzoekresultaten	196
5.2.1. Accentuering en contextueel nieuwe zinselementen	196
5.2.2. Accentuering en enkelvoudige contrastrelaties	198
5.2.3. Accentuering en meervoudige contrastrelaties	204
5.3. Bespreking van de resultaten	206
5.4. Besluit	210
HOOFDSTUK VI: ACCENTDISTRIBUTIE IN HET NEDERLANDS ALS VREEMDE TAAL	211
6.0. Inleiding	211
6.1. Hypotheses en onderzoeksmethode	211
6.2. Onderzoekresultaten	215

6.2.1. Correctheidsgraad van de geproduceerde accentpatronen	215
6.2.2. Nieuws waarde en accentuering in T1- en T2-Nederlands	218
6.2.3. Accentuering en contextueel nieuwe zinselementen	219
6.2.4. Accentuering en enkelvoudige contrastrelaties	221
6.2.5. Accentuering en meervoudige contrastrelaties	227
6.3. Bespreking van de resultaten	229
6.4. Besluit	231
HOOFDSTUK VII: ACCENTDISTRIBUTIE IN HET FRANS ALS VREEMDE TAAL	232
7.0. Inleiding	232
7.1. Hypotheses en onderzoeksmethode	232
7.2. Onderzoekresultaten	233
7.2.1. Correctheidsgraad van de geproduceerde accentpatronen	233
7.2.2. Nieuws waarde en accentuering in T1- en T2-Nederlands	236
7.2.3. Accentuering en contextueel nieuwe zinselementen	237
7.2.4. Accentuering en enkelvoudige contrastrelaties	239
7.2.5. Accentuering en meervoudige contrastrelaties	245
7.3. Bespreking van de resultaten	248
7.4. Besluit	250
HOOFDSTUK VIII: HET FRANS EN HET NEDERLANDS ALS VREEMDE TAAL IN CONTRAST	251
8.0. Inleiding	251
8.1. Hypotheses en onderzoeksmethode	251
8.2. Onderzoekresultaten	256
8.2.1. Correctheidsgraad van de geproduceerde accentpatronen	256
8.2.2. Accentuering en segmentering in T2-Frans en -Nederlands	258
8.2.3. Accentuering en nieuws waarde in T2-Frans en -Nederlands	260
8.2.4. Accentuering en contextueel nieuwe zinselementen	260
8.2.5. Accentuering en enkelvoudige contrastrelaties	264
8.2.6. Accentuering en meervoudige contrastrelaties	272
8.3. Bespreking van de resultaten	277
8.4. Besluit	279

CONCLUSIES	280
1. Overzicht van de studie	280
2. Bespreking van de onderzoeksmethode	286
3. Leertheoretische implicaties van het onderzoek	288
4. Implicaties voor het NVT- en het FVT-onderwijs aan anderstaligen	292
4.1. Didactische implicaties van de onderzoeksresultaten	292
4.2. Kritische evaluatie van bestaand lesmateriaal voor het uitspraakonderwijs	294
5. Verder onderzoek	296
BIBLIOGRAFIE	298
BIJLAGEN	327
1. Vragenlijst t.a.v. Franstalige studenten die Nederlands leren	328
2. Vragenlijst t.a.v. Nederlandstalige studenten die Frans leren (Vlaanderen)	336
3. Vragenlijst t.a.v. Nederlandstalige studenten die Frans leren (Nederland)	344
4. Vragenlijst t.a.v. docenten Nederlands	352
5. Vragenlijst t.a.v. docenten Frans	356
6. Corpus – experimentele toets	357
6.1. Transcriptieconventies	357
6.2. Nederlands – T1	357
6.3. Nederlands – T2	372
6.4. Frans – T1	384
6.5. Frans – T2	399

